

7. ULUSLARARASI
TÜRK-ASYA
KONGRESİ

7th INTERNATIONAL
TURKISH-ASIAN
CONGRESS



Asya'da Enerji, Su ve Gıda Güvenliği
Energy, Water and Food Security in Asia



TASAM

TÜRK ASYA STRATEJİK ARAŞTIRMALAR MERKEZİ
TURKISH ASIAN CENTER FOR STRATEGIC STUDIES

www.tasamasya.org-www.tasam.org



(STRATEJİK VİZYON BELGESİ - TASLAK)

7. ULUSLARARASI TÜRK - ASYA KONGRESİ

“Asya'da Enerji, Su ve Gıda Güvenliği”

(11-12 Haziran 2015)

Dünya enerji ve su kaynaklarının geleceği ile ilgili belirsizliğin artmasına karşılık bu iki kaynağa duyulan ihtiyaçta görülen hızlı artış bölgesel ve küresel düzeylerde uluslararası işbirliğini zorunlu kılmaktadır. Kalkınmakta olan ülkelerin hızla artmakta olan enerji talepleri yanında; kuraklık, küresel ısınma, çevre kirliliği, gelişen toplumların su ve enerji ihtiyaçlarının yeterli düzeyde sağlanamaması gibi sorunlar Asya ülkelerinin kendi başlarına çözebilecekleri sorunlar olmaktan çıkmış, bölgesel ve kıtasal düzeyde iş birliği gerektiren sorunlar haline gelmiştir. Özellikle enerji ve su sorunlarının çözümü Asya ülkelerini birlikte davranmaya zorlamaktadır.

Günümüzde ülkelerin baş etmek zorunda olduğu gıda güvenliği, sağlık, iklim değişikliği, ekonomik büyüme ve yoksulluğun giderilmesi gibi çağdaş sorunların hemen tamamı enerji ve su alanında kapsamlı, derinlikli, uzun vadeli çözümler geliştirilmesini zorunlu kılmaktadır.

Günümüz Asya'sında su problemleri oldukça ciddi boyutlara ulaşmıştır. Kıta nüfusunun beşte biri (yaklaşık 700 milyon kişi) güvenli içme suyuna erişememektedir. Artan nüfusa paralel olarak şehirleşme oranlarının da artması ile birlikte Asya'da su sorunu her geçen daha da derinleşmekte, iklim değişikliği ile birlikte sorunun daha da kronikleşmesi beklenmektedir.

Açlık ve kötü beslenme insani kalkınmayı engelleyen en önemli iki nedendir. Bu iki tehdit yaşam hakkını tehdit etmekte, kalkınma için gerekli fırsatları, kısacası, temel insani işlevlerin yerine getirilmesini engellemektedir. Asya'da gıda güvenliğinin sağlanması için öncelikle alınması gereken önlem tarımsal verimliliği artırmaktır. Bu nedenle gıda güvenliği açısından su kaynaklarının sürdürülebilir ve verimli hale getirilmesi her şeyden daha önemlidir.



Dünya'nın diğer yerlerinde olduğu gibi Asya ülkelerinde de su kaynaklarının iyi yönetilememesi kıtada ciddi uluslararası sorunlar doğurmaya aday gözükmemektedir. Hatta konunun uzmanları acilen ciddi önlemler alınmaması halinde su problemlerinin enerji problemlerinden daha fazla önem kazanacağını, gelecekte "Su Savaşları"nın patlak verebileceğini, uluslararası düzen ve istikrarı tahrip edebileceğini belirtmektedirler. Suyu erişebilirliğin kalkınma ve büyüme üzerindeki etkisi enerjinin bu alandaki etkisinden de önemli hale gelmiştir.

İstatistiklere göre, 1982 yılından bu yana Asya'da su felaketleri dört katına çıkmıştır. Bu nedenle Kıta ülkeleri su ve enerji politikalarını uyumlu hale getirmeli, hidro-elektrik santrali yapımında çevresel dengeye hassasiyet göstermeli, çevre kirliliğinin önüne geçmeli, sınır aşan sulardaki hukuki sorunlara barışçıl çözümler geliştirmelidirler. Suların hakça, akılcı ve etkin kullanımı üzerine Kıta düzeyinde tarafların mutabakatı sağlanmalı, sulardan elde edilecek kazanımların ilgili ülkeler arasında adilane paylaşımı geliştirilmeli, inşa edilecek hiçbir yapının, onarılamaz çevresel zararlara yol açmayacağı ve nehirlerde hak sahibi ülkelerin suyollarının mevcut dengesini bozmayacağı hususu garanti edilmelidir.

Bu noktada küresel modelleme teknolojilerinden yararlanarak, gelecekteki iklim değişikliklerinin su kaynakları üzerindeki muhtemel etkilerini tahmin edecek ortak mekanizmaların ve uygun politikaların geliştirilmesi gerekmektedir. Daha yüksek üretim, dağıtım ve depolama teknolojilerinin geliştirilmesi amacıyla kamu – özel sektör iş birliği sağlanmalıdır.

Kıta nüfusundaki hızlı artış gıda güvenliği sorununu da beraberinde getirmektedir. Artan gıda talebi enerji ve suya olan talebi de artırmaktadır. Küresel ısınma temelli iklim değişiklikleri bazı bölgelerde kuraklığı, diğerlerinde ise sel felaketlerini tetiklemektedir ve her ki felaket de gıda üretiminde ciddi düşümlere neden olmaktadır.



Tıpkı su sorunu gibi, enerji sorunu da sadece siyasi ve stratejik sorunlara neden olmamakta; açlık ve yoksulluğun giderilmesi, kitlesel eğitim düzeyinin yükseltilmesi, cinsiyet ve kadın sorunlarının çözülmesi, çocuk ölümlerinin azaltılması, anne sağlığının korunması, AIDS, sıtma, tüberküloz gibi yaygın hastalıklarla mücadele, çevre sorunlarının sağlıklı ve sürdürülebilir şekilde çözülmesi, küresel kalkınma düzeyinin yakalanması, sürdürülebilir barışçıl bir uluslararası ortam inşası v.b. sorunlar açısından büyük önem taşımaktadır.

Modernleşme, kalkınma ve ekonomik büyüme ile enerji güvenliği arasındaki yakın ilişki nedeniyle “petrol ve gaz diplomasisi”, “doğal kaynak milliyetçiliği” gibi kavramlar gelişmiş ve önem kazanmıştır. Kıt kaynakları kontrol yarışı ve kaynaklar üzerindeki gerilim modern dönemler boyunca neredeyse tüm savaşların temel nedenlerinden birini teşkil etmiştir. Enerji talebinin büyük bir hızla artmakta olduğu günümüzde ise daha kapsamlı güvenlik ağları oluşturulmadıkça uluslararası güven ve istikrarın sağlanması mümkün gözükmemektedir. Geleneksel enerji kaynakları yanında, güneş enerjisi ve bio-yakıt gibi seçeneklerin de çevresel dengeyi bozmayacak şekilde gündemde tutulması ancak uluslararası koordinasyon ve iş birliği sayesinde mümkün olabilecektir. Ekonomik etkileşimin belkemiğini oluşturan enerjiye dayalı ulaşım sektörünün de Kıta ekonomisi lehine geliştirilebilmesi yine Kıta düzeyinde koordinasyon ve iş birliği çabalarını zorunlu kılmaktadır.

İç politik sorunlar uluslararası sorunların barışçıl bir biçimde çözülmesi önünde ciddi bir engel teşkil edebilmektedir. Kıta ülkeleri enerji ve su sorunlarının çözümünde koordinasyon, iş birliği yolunu açabilmek için iç bünyelerinde gerekli düzenlemeleri yapmalı ve önlemleri almalıdırlar. Karşılıklı bağımlılık bilinci ile stratejik yaklaşımlar geliştirilmeli ve hedefler belirlenmelidir. Ayrıca, su, enerji, gıda gibi sorunların çözümünde sadece devletler değil, uluslararası networkler ve düşünce kuruluşları gibi devlet dışı aktörler de önemli hale gelmiştir. İyi yönetişimde kurumsallaşma, kimlik ve çıkar ayrışmalarının çağdaş yaklaşımlarla çözülmesi; sürdürülebilir sağlıklı değerlerin belirlenmesi, benimsenmesi, öğretilmesi ve barışın sağlanması büyük önem kazanmıştır. Sadece bu şekilde farklı ülkelerin çıkarları uyumlu hale getirilebilecek, hızlı teknolojik gelişmeler karşısında alınması gereken önlemler gereği gibi alınabilecek, uluslararası çatışmalar kolaylıkla çözümlenebilecek, sürdürülebilir ve yeterli ekonomik büyüme sağlanabilecektir.



Günümüzde hemen hiçbir sorun, herhangi bir ülke ile sınırlı tutulamamakta, yakın komşulardan başlayarak bir bölgeyi, tüm küreyi etkiler hale gelebilmektedir. Enerji, su ve gıda konuları ise neredeyse tüm diğer sorunlardan daha fazla uluslararası iş birliği gerektirmektedir. **7. Uluslararası Türk - Asya Kongresi** gıda, enerji ve su güvenliği bağlamında kıta düzeyinde bir bilinç temeli oluşturulmasına ve sorunların çözümüne entelektüel katkı, Asya ülkeleri arasında **Gıda, Enerji ve Su** politikaları bağlamında işbirliğinin geliştirilmesine stratejik çıktı ve etkileşim sağlamayı, bu yolla inşa edeceği kapasite ile taraflara değer sunmayı amaçlamaktadır.

ANA TEMA

Asya'da Gıda, Enerji ve Su Güvenliği

ALT TEMALAR

Küresel Meydan Okumalar ve Asya'da Gıda, Enerji ve Su Güvenliği

Doğal Güvenlik Senaryoları (Felaketler)

Tüketim Kalıpları ve Demografi

Enerji Politikalarını Yönlendirme de Suyun Rolü ve Asya Hidropolitigi

Su ve Enerji Güvenlik Çatışmaları Riskler, Fırsatlar ve Uluslararası İşbirliği

Gıda, Enerji ve Su; Tamamlayıcı Güvenlik Politikaları

Yeni Teknolojiler, Yeni Kurumlar ve İdealler